

6 Högskolemyndigheter

C 1. Högskoleverket

1995/96	Utgift	197 533	Anslags-sparande	108 467
	därav 1996	132 043		
1997	Anslag	143 671 ¹	Utgifts-prognos	192 000
1998	Förslag	127 667²		
1999	Beräknat	130 835		
2000	Beräknat	134 089		

Beloppen anges i tusental kronor

1. Därutöver har i tilläggsbudget föreslagits en engångsvis minskning med 22 miljoner kronor

2. P.g.a. tidigare beslutad besparing framför allt inom grundutbildningsrådet

Högskoleverkets arbetsuppgifter och organisation framgår av förordningen (1995:945) med instruktion för Högskoleverket. Högskoleverket är central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor med offentlig huvudman samt enskilda anordnare av utbildning på högskolenivå vilka får statsbidrag eller har tillstånd att utfärda examina.

Resultat

Högskoleverket inrättades den 1 juli 1995 och har på ett förtjänstfullt sätt fullgjort sin uppgift som central myndighet för högskolesektorn. Under de första åren har verket utfört ett flertal regeringsuppdrag som utgjort värdefullt underlag för regeringens ställningstagande. Verket har bidragit till att lyfta fram vissa utbildningspolitiska frågor till en öppen och allsidig diskussion. Vidare har arbetet med kvalitets- och förnyelsefrågor stimulerats inom högskolesektorn och belysts i en öppen dialog. Högskoleverket har också genom sitt arbete med tillsynsfrågor inom högskolan ökat rättssäkerheten för främst studenterna.

Högskoleverket har inom verksamhetsgrenen *nationella kvalitetsbedömningar* prövat ett stort antal ansökningar om examensrätt samt rätten att få inrätta professurer. Vidare pågår ett arbete med att granska och bedöma kvalitetsarbetet vid samtliga statliga universitet och högskolor, vilket skall slutfö-

ras under en treårsperiod. Verket har också genomfört fyra stora nationella utvärderingar, bl.a. av grundskollärautbildningen och de medellånga vårdutbildningarna.

Högskoleverket har statistikansvaret för hela högskolesektorn och redovisar varje år en årsrapport för högskolan, vilket är en viktig uppgift inom verksamhetsgrenen *beskrivning och analys*. En viktig del i denna uppgift är att följa universitets och högskolors arbete med jämställdhet.

I sin uppgift som *tillsynsmyndighet* har verket bl.a. granskat principerna för avgifter inom högskolan samt reglerna kring uppdragsutbildning. Vidare har verket fastställt föreskrifter om bl.a. behörighet och urval för högskolestudier. Därmed har goda förutsättningar skapats för att öka rättssäkerheten för de enskilda – och då främst studenterna – inom högskolan.

BUDGET FÖR AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET

UPPDRAGS- VERKSAMHET	INTÄKTER	KOSTNADER	RESULTAT	KOSTNADS- TÄCKNING %
Utfall 1995/96	25 900	26 389	-489	98
Varav 1996	19 800	20 137	-337	98
Prognos 1997	17 575	19 553	-1 978	90
Budget 1998	17 575	19 480	-1 905	90
Beräknat 1999	17 575	19 407	-1 832	91
Beräknat 2000	17 575	18 400	-425	98

Prognosen för 1997 och budget för 1998 pekar på en kostnadstäckning om endast 90 %, vilket beror på att Högskoleverket utnyttjar tidigare anslagssparande. Verket planerar att utnyttja dessa medel till och med år 2000.

C 2. Verket för högskoleservice

1995/96	Anslag	1
1997	Anslag	10 000
1998	Förslag	9 892
1999	Beräknat	10 137
2000	Beräknat	10 389

Beloppen anges i tusental kronor

Verket för högskoleservice (VHS) arbetsuppgifter och organisation framgår av förordningen (1995:943) med instruktion för Verket för högskoleservice.

VHS skall på uppdrag av universitet och högskolor biträda vid antagning av studenter, juridisk rådgivning och service, rådgivning och service i fråga om administrativ utveckling och ADB samt vid upphandling av i första hand utrustning.

VHS är under budgetåret 1997 i huvudsak avgiftsfinansierat. Som en följd av beslutade förändringar i verksamheten tilldelades VHS ett ramanslag år 1997.

Resultat

Verket för högskoleservice ombildades den 1 juli 1995. Detta skedde som en direkt följd av att Högskoleverket inrättades (prop. 1994/95:165) och då bl.a. övertog de myndighetsuppgifter som förut åvilat det tidigare VHS.

Den samordnade antagningen som VHS ansvarar för omfattar omkring hälften av alla nybörjarplatser i högskolan. Antalet sökande till dessa utbildningar har ökat mycket kraftigt. Till vårterminen 1996 var antalet sökande 21 000 och till höstterminen 1996 sökte 109 745, det senare var en ökning från föregående år med 13 %. Till höstterminen 1997 fortsatte ökningen och antalet sökande var omkring 139 000. VHS sköter nu för första gången också utbildningarna vid vårdhögskolorna, som tidigare Landstingsförbundets antagningsnämnd ansvarade för. Trots den kraftiga ökningen av antalet sökande och stora förändringar vad gäller nya regler för behörighet för högskolestudier och meritvärdering av betygen från gymnasieskolan har urvalet till höstterminen 1997 kunnat fullföljas på ett förtjänstfullt sätt under den fastställda tiden och närmare 47 000 studenter har antagits genom den samordnade antagningen.

Även upphandlingsverksamheten har ökat kraftigt. Värdet av de upphandlingar som VHS genomförde ökade från 147 miljoner kronor 1995 till 273 miljoner kronor 1996. Upphandlingsverksamheten har kunnat genomföras som planerat. Konsultverksamheten har under de senaste åren successivt övergått från anslagsfinansiering till full kostnadsfinansiering.

BUDGET FÖR AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET

UPPDRAGS- VERKSAMHET	INTÄKTER	KOSTNADER	RESULTAT	KOSTNADSTÄCKNING ¹ %	UPPDRAGSGIVARE STATEN %	UPPDRAGSGIVARE ÖVRIGA %
Utfall 1995/96	60 759	62 145	-1 386	98	100	0
Varav 1996	43 733	42 960	772	102	100	0
Prognos 1997	45 900	53 500	-7 600	86	90	10
Budget 1998	44 300	52 800	-8 500	84	90	10
Beräknat 1999	47 800	57 100	-9 300	84	90	10
Beräknat 2000	49 300	59 200	-9 900	84	90	10

1. VHS verksamhet finansieras med avgifter med undantag för finansieringen av systemutveckling och systemunderhåll av datorbaserade system, för vilka VHS disponerar anslagsmedel.

C 3. Centrala studiestödsnämnden

1995/96	Utgift	294 260	Anslags- sparande	588
	därav 1996	206 257		
1997	Anslag	276 727 ¹	Utgifts- prognos	277 300
1998	Förslag	253 924		
1999	Beräknat	227 369		
2000	Beräknat	233 456		

Beloppen anges i tusental kronor

1. Därutöver har i tilläggsbudget föreslagits en engångsvis ökning med 22 miljoner kronor

Centrala studiestödsnämnden är central förvaltningsmyndighet för studiesociala frågor. Myndighetens arbetsuppgifter framgår av förordningen (1996:502) med instruktion för Centrala studiestödsnämnden (CSN). CSN fullgör också uppgifter enligt förordningen (1990:1361) om lån till hemutrustning för flyktingar och vissa andra utlänningar samt administrerar bidrag till döva och hörselskadade elever vid Rh-anpassad utbildning enligt förordningen (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan.

De övergripande målen för CSN är att som förvaltningsmyndighet för studiesociala frågor

- följa upp och utvärdera studiestödssystemen,
- ta fram underlag och förslag för utveckling av det studiesociala området,
- på ett rationellt och ekonomiskt ansvarsfullt sätt svara för beviljning av studiestöd och för verksamheten med återbetalning av studielån,
- hantera ärenden så snabbt som möjligt med iakttagande av kravet på rättssäkerhet,
- bedriva sin verksamhet så att studerande och låntagare ges en, utifrån deras utgångspunkt, tillfredsställande service.

Regeringens överväganden

CSN:s årsredovisning för budgetåret 1995/96 visar att myndigheten i stort uppfyllt de för verksamheten uppställda målen. Målet om tre veckors handläggningstid för ansökningsärenden har uppnåtts trots att volymerna har ökat med cirka 10 % jämfört med föregående budgetår. Även då det gäller telefonservicen har CSN klarat det uppställda målet om 80 % svarsfrekvens. CSN har effektiviserat handläggningen och telefonservicen genom investeringar i avancerad telefon- och datorteknik. Möjligheterna att bättre utnyttja IT har utvecklats. Detta har lett till att lokalkontoren kan samarbeta på ett helt nytt sätt. De kapacitetsproblem som tidigare uppstått vid de hårt belastade terminsstarterna har därmed kunnat redu-

ceras. De besparingskrav som ålagts myndigheten är genomförda.

Under hösten 1997 har emellertid pressen på organisationen ökat kraftigt till följd av införandet av det särskilda utbildningsbidraget och ökningen av antalet studerande vid eftergymnasiala utbildningar. De nya grupper som har rekryterats i och med Kunskapslyftet är många gånger i stort behov av personlig rådgivning och antalet telefonanrop och besök hos CSN ökar stadigt. Antalet personer som får studiestöd beräknas 1997 uppgå till mer än 800 000 och antalet låntagare är sammanlagt cirka 1,2 miljoner. Kraven på studiestödsadministrationen har ökat och förväntas öka. Det särskilda utbildningsbidraget skall bibehållas under hela Kunskapslyftet. CSN bör tillföras 25 miljoner kronor under 1998 för administrationen av detta stöd.

Återbetalningsverksamhetens administrationskostnader skall i princip täckas av intäkter från avgifter. Intäkterna för budgetåret 1998 beräknas till 168 miljoner kronor men endast 147 miljoner kronor beräknas inflyta. Kostnaderna för administrationen beräknas bli 163 miljoner kronor.

Avseende underskottet i återbetalningsverksamheten och kompensation för volymökningar för 1998 hänvisas till förslag i tilläggsbudget för budgetåret 1997. I frågan om en mer permanent lösning av likviditetsproblemen inom CSN:s återbetalningsverksamhet avser regeringen att återkomma under 1998.

Inkomster till CSN avseende uppläggningsavgifter, som redovisas på statsbudgetens inkomstsida under inkomsttitel 2552 Övriga offentligt rättsliga avgifter, beräknas till 103 miljoner kronor.